

Apostlenes gjerninger

Johannes` åpenbaring

**Storsalen menighet
Høsten 2015**

Introduksjon

Det er høst 2015 og det er to bøker vi vil utforske. Apostlenes gjerninger, den første boka etter evangeliene, og Johannes Åpenbaring, den siste boka i Bibelen.

Mange av oss skulle gjerne kjent disse to bøkene bedre. Begge forteller mye om livet i den første kirka. Vi ser frem til å la tekstene tale til oss i dag. På våre bibelkurs vil vi borre dypt i noen tekster, på gudstjenester tar vi for oss bredden.

Dette heftet består av:

- *intro til de to taleseriene og bønner*
- *bibeltekstene*
- *spørsmål til bibeltekstene til bruk i*
 - *småfelleskap*
 - *eget liv*

Du får dette heftet fordi du er en del av Storsalen, et medlem. Det er vi glad for. Velkommen til det vi tror kan bli en viktig reise disse ukene.

Vi håper dette heftet blir brukt og at sidene blir slitt.
God høst og Guds velsignelse over liv og tjeneste!

Maria Bjørdal og Vegard Husby

Oppskrift til småfelleskap

- 1** Be Den Hellige Ånd åpne Guds ord
- 2** Les teksten høyt og sakte
- 3** Jobb med «åpne»-spørsmålene
- 4** Les teksten en gang til
- 5** Jobb med «grave»- og «sortere»-spørsmålene
- 6** Be for det dere har oppdaga og for hverandre
- 7** Finn noe hver enkelt vil huske fra teksten og skriv det ned.

4

Oppskrift til personlig andaktsliv

- 1** Be Den Hellige Ånd åpne Guds ord
- 2** Les teksten sakte, gjerne høyt
- 3** Bruk penn, marker viktige ord for deg
- 4** Les teksten sakte, gjerne høyt
- 5** Jobb med spørsmålene som passer
- 6** Let etter det ordet som du vil huske
- 7** Be for det Gud har gitt deg

Bønn før bibellesning

Gud, når jeg åpner Bibelen min,
Åpner jeg også hjertet mitt.
Bla i meg, Gud.
For når jeg leser om deg,
leser du alltid meg

eller

Jesus, nå skal jeg lese Bibelen
Kan du åpne ordene?
Send Ånden din. Jeg er her.
Snakk til oss.

(061 og 060 fra 157 Bønner)

5

Apostlenes gjerninger

Apostlenes gjerninger er fortellingen om hvordan de første kristne famlet seg frem som kirke. Det handler om hvordan de satte i gang verdens største bevegelse, den kristne misjon.

Apostlenes gjerninger er et ganske rotete portrett av en ganske rotete kirke. Midt i usikkerheten oppdager vi et radikalt og altomfattende kall til misjon. De første kristne kunne ikke holde opp med å fortelle om alt de fikk se og høre.

Historien forteller oss om hvordan det kristne fellesskapet lærte seg å gå, uten en fysisk Jesus de kunne følge etter. Det fortelles om kirken før strategiprosesser og fancy modeller var funnet opp, og før noen mente slike ting var viktig.

Apostlenes gjerninger er historien om hvordan Gud stadig lar ordet om Jesus bryte nye grenser og møte nye mennesker. Det er historien om en gjeng som begynte å oppdage hva de hadde blitt gitt og hvilke følger det fikk for livet og fellesskapet.

I Storsalen er vi i en fase der vi prøver å finne ut av hvem vi er. Denne høsten jobber vi med Apostlenes gjerninger for å bli gitt en retning til vår vei. Vi har fått den samme Ånd og det samme oppdrag som den første kirka. Kanskje kan historien gjenta seg; at en gjeng i Oslo kan famle seg frem til å være Guds kirke i Oslo i dag. Det er i hvert fall vår bønn.

En ting vet vi; å være Guds kirke og Hans misjonærer i verden er den mest offensive, radikale og meningsfulle veien livet kan ta.

Bønn til taleserie

Gode Gud, fri din kirke fra alt ondt.
Lær oss å elske deg som vi skal.
Du har gjort din kirke hellig.
Bygg den opp i øst og vest
i nord og sør.
La den få være ditt rike.

Ære være deg i evighet.

(098 fra 157 Bønner. En bønn fra en kristen lærebok Didache på 100-tallet. En bønn for Storsalen og Kirka med stor K.)

Søndag 23.08

Apg. 2;14-24:

2¹⁴ Da steg Peter fram sammen med de elleve. Han hevet stemmen og talte til dem:

«Jødiske menn og alle dere som bor i Jerusalem! Merk dere hva jeg sier, og lytt nøye til mine ord!»¹⁵ Disse menneskene er ikke fulle, slik dere tror. Det er jo bare den tredje time på dagen.¹⁶ Men her skjer det som er sagt gjennom profeten Joel:

¹⁷ I de siste dager skal det skje, sier Gud, at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal profetere, de unge skal se syn, og de gamle skal drømme drømmer.

¹⁸ Selv over mine slaver og slavekvinner vil jeg i de dager øse ut min Ånd, og de skal tale profetisk.

¹⁹ Jeg setter varsler oppe på himmelen og tegn nede på jorden, blod og ild og røykskyer.

²⁰ Solen skal forvandles til mørke og månen til blod før Herrens dag kommer, den store og strålende.

²¹ Men hver den som påkaller Herrens navn skal bli frelst.

²² Israelitter, hør disse ord! Jesus fra Nasaret var en mann som Gud pekte ut for dere med mektige gjerninger og under og tegn som Gud lot ham gjøre blant dere. Alt dette kjenner dere til.²³ Han ble utlevert til dere, slik Gud på forhånd hadde bestemt og kjente til, og ved lovløses hånd naglet dere ham til korset og drepte ham.²⁴ Men Gud reiste ham opp og løste ham fra dødens rier. Døden var ikke sterk nok til å holde ham fast.

Notater

Åpne

1) Hva den beste talen du har hørt? Hvem holdt den og hva gjorde den god?

Grave

1) Sammenlign Peter og disiplene i Johannes 18;25-27 og 20;19 med deres handlinger her. Hva er den store forskjellen?
2) Hvorfor tror du Peter bruker sitater fra Det Gamle Testamentet i talen sin?
3) Hvor kjent er disse tilhørerne med hendelsene i Jesus sitt liv?

Sortere

1) Hvordan forholder du deg til Guds løfter? Har du erfart at Gud holder de?
2) Hva sier Peter om Jesus som er sentralt for en som vil bli kjent med han?
3) Hvor viktig er forkynnelse for deg?

Søndag 30.08

Apg. 2;42-47

2⁴² De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene. ⁴³ Hver og en ble grepet av ærefrykt, og mange under og tegn ble gjort av apostlene. ⁴⁴ Alle de troende holdt sammen og hadde alt felles. ⁴⁵ De solgte eiendommene sine og det de ellers eide, og delte ut til alle etter som hver enkelt trengte det. ⁴⁶ Hver dag holdt de trofast sammen på tempelplassen, og i hjemmene brøt de brødet og spiste sammen med oppriktig og hjertelig glede. ⁴⁷ De sang og lovpriste Gud og var godt likt av hele folket. Og hver dag la Herren til nye som lot seg frelse.

Apg. 4;32-35

4³² Alle de troende var ett i hjerte og sinn, og ingen regnet det de eide som sitt eget; de hadde alt felles. ³³ Med stor kraft bar apostlene fram vitnesbyrdet om at Herren Jesus var stått opp, og stor nåde var over dem alle. ³⁴ Ingen av dem led nød, for de som eide jord eller hus, solgte det og kom med pengene ³⁵ og la dem for apostlenes føtter. Så fikk hver enkelt tildelt det han trengte. ³⁶ Josef, en levitt fra Kypros, ble av apostlene også kalt Barnabas, det betyr trøstens sønn. ³⁷ Han solgte en åker han eide, kom med pengene og la dem for apostlenes føtter.

Notater

Åpne

- 1) Som barn: Hvilke ting nektet du å dele med søsken eller venner?
- 2) Hva er det som kan gjøre at du går trøtt av et fellesskap?
- 3) Hva kjennetegner et enhetlig fellesskap?

Grave

- 1) Sammenlign de to tekstene? Er noe likt / ulikt?
- 2) Hvilke kjennetegn ved kirken finner du Apostlenes gjerninger?

Sortere

- 1) På hvilken måte ligner fellesskapet i Storsalen dette fellesskapet og på hvilken måte er vi ulike? Hva har vi å lære?
- 2) Hva kan du gjøre for å skape et bedre fellesskap i Storsalen / gjengen din? Hva vil du be om for fellesskapet du er en del av?

3¹Peter og Johannes gikk en dag opp til tempelet, til ettermiddagsbønnen ved den niende time. ²Da kom noen bærende på en mann som hadde vært lam helt fra mors liv. Hver dag satte de ham ned ved den tempelporten som kalles Fagerporten, så han kunne tigge om gaver fra dem som gikk inn på tempelplassen. ³Da han så Peter og Johannes som var på vei inn, ba han om en gave. ⁴De så fast på ham, og Peter sa: «Se på oss!» ⁵Han gjorde det og håpet de ville gi ham noe. ⁶Men Peter sa: «Sølv eller gull har jeg ikke, men det jeg har, vil jeg gi deg. I Jesu Kristi nasareerens navn: Reis deg og gå!» ⁷Og han grep ham i høyre hånd og reiste ham opp. Straks fikk han styrke i føttene og ankene, ⁸han sprang opp, sto på føttene og begynte å gå omkring. Han fulgte dem inn på tempelplassen, hvor han snart gikk, snart sprang, mens han sang og priste Gud. ⁹Og alle så hvordan han gikk omkring og lovpriste Gud. ¹⁰De kjente ham igjen og visste at det var han som pleide å sitte ved Fagerporten og tigge om gaver, og de ble slått av undring og forferdelse over det som hadde hendt ham. ¹¹Mannen holdt seg nær til Peter og Johannes, og fulle av undring stimlet hele folket sammen rundt dem i Salomos søylehall.

Apg. 4;1-22

4 Mens de ennå talte til folket, ble de overrasket av prestene, sjefen for tempelvakten og saddukeerne, ²som var opprørt over at de underviste folket og forkynte oppstandelsen fra de døde ved Jesus. ³De pågrep dem og satte dem i fengsel til dagen etter, for det var allerede blitt sent. ⁴Men mange av dem som hadde hørt budskapet, kom til tro, og tallet på menn var nå omkring fem tusen.

⁵Dagen etter kom jødernes rådsherrer, de eldste og de skriftlærde sammen i Jerusalem. ⁶Også øverstepresten Annas var der, og Kaifas, Johannes og Aleksander, sammen med de andre som var i slekt med øversteprestene. ⁷De lot apostlene bli ført fram og forhørte dem: «Med hvilken kraft og i hvilket navn har dere gjort dette?»

⁸Da ble Peter fylt av Den hellige ånd og svarte dem: «Rådsherrer og eldste i folket! ⁹Når vi i dag blir forhørt på grunn av en velgjerning mot

en syk mann og blir spurt om hvordan han er blitt helbredet, ¹⁰så skal dere alle, og hele Israels folk, vite dette: Når denne mannen står frisk foran dere, er det ved navnet til Jesus Kristus, nasareeren, han som dere korsfestet, men som Gud reiste opp fra de døde. ¹¹Han er

*steinen som ble vraket av dere bygningsmenn,
men som er blitt hjørnestein.*

¹²Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved.»

¹³Da de så hvor frimodige Peter og Johannes var, og forsto at de var ulærde menn av folket, undret de seg. De visste at de hadde vært sammen med Jesus, 14 og da de så mannen som var helbredet, stå der sammen med dem, kunne de ikke si imot. ¹⁵De sendte dem ut av rådssalen og møttes for å rådslå med hverandre. ¹⁶De sa: «Hva skal vi gjøre med disse menneskene? De har gjort et åpenlyst under; det er klart for alle som bor i Jerusalem, og vi kan ikke nekte for det. ¹⁷Men dette må ikke få lov til å spre seg mer blant folk. Derfor skal vi true dem så de ikke taler til noe menneske mer i dette navnet.» ¹⁸De kalte dem inn igjen og påla dem å holde helt opp med å forkynne og undervise i Jesu navn. ¹⁹Men Peter og Johannes svarte dem: «Døm selv om det er rett i Guds øyne å adlyde dere mer enn ham. ²⁰Men vi kan ikke la være å tale om det vi har sett og hørt.» ²¹Da truet de dem enda mer, men lot dem gå. For de fant ingen mulighet til å straffe dem så lenge hele folket lovpriste Gud for det som var skjedd. ²²Mannen som var blitt helbredet ved dette underet, var jo over førti år.

Åpne

- 1) Når var sist gang "du hoppet av glede"?
- 2) Kjenner du igjen følelsen av at alle stirrer på deg?
- 3) I hvilke situasjoner blir du fri-modig? Hva har du da på hjertet?

Grave

- 1) Hva vil det si å bli fylt av DHÅ? Vet du om andre steder i Bibelen det står om at det skjedde?

- 2) Hvorfor fikk Peter og co trøbbel fordi denne mannen ble frisk? Se om du finner noen historier om Jesus som kan ligne.
- 3) Hvilken rolle spilte prestene, tempelvaktene og Saddukeerne i Jesu liv? Sjekk ut Luk. 20;27-40 og 22;52

Sortere

- 1) Hvordan ville du reagert hvis du ikke fikk lov til å snakke om Jesus?

6 På denne tiden, da tallet på disipler stadig steg, kom de gresktalende jødene med klager mot de hebraisktalende fordi deres egne enker ble tilsidesatt ved den daglige utdelingen. ²De tolv kalte da sammen alle disiplene og sa: «Det ville være galt om vi forsømte Guds ord for å gjøre tjeneste ved bordene. ³Velg nå ut blant dere, brødre, sju menn som har godt ord på seg og er fylt av Ånd og visdom; dem vil vi sette til denne oppgaven. ⁴Så skal vi vie oss til bønner og tjenesten med Ordet.» ⁵ Dette forslaget ble tatt godt imot av hele forsamlingen. Og de valgte Stefanus, en mann fylt av tro og Hellig Ånd, og Filip, Prokoros, Nikanor, Timon, Parmenas og Nikolaus, en proselytt fra Antiokia. ⁶ Disse ble ført fram for apostlene, som ba og la hendene på dem. ⁷ Guds ord nådde stadig flere, og tallet på disipler i Jerusalem økte sterkt. Også en stor flokk av prestene ble lydige mot troen.

⁸ Stefanus var full av nåde og kraft og gjorde store under og tegn blant folket. ⁹ Da sto det fram noen fra den synagogen som ble kalt «Synagoge for frigitte og for kyreneere og aleksandrinere». Sammen med jøder fra Kilikia og Asia begynte de å diskutere med Stefanus. ¹⁰ Men de kunne ikke stå seg mot den visdom og ånd som han talte med. ¹¹ Da fikk de i hemmelighet forledet noen til å påstå: «Vi har hørt ham si spottende ord mot Moses og mot Gud.» ¹² Slik hisset de opp folket og de eldste og de skriftlærde. Og de gikk mot ham, grep ham og dro ham fram for Rådet. ¹³ Der førte de fram falske vitner som sa: «Denne mannen holder ikke opp med å tale mot dette hellige sted og mot loven. ¹⁴ Vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret skal rive ned helligdommen og forandre de skikkene som vi har fått overlevert fra Moses.» ¹⁵ Alle som var til stede i Rådet, stirret på ham og så at ansiktet hans var som ansiktet til en engel.

Notater

Åpne

- 1) Har du blitt med på å baksnakke noen uten og egentlig kjenne til personen?
- 2) Når føler du deg ensom og alene?

Grave

- 1) Med tanke på Apg 2;44-45 og 4;32, hvordan kunne disse enkene bli tilsidesatt?
- 2) Hvordan tror du Stefanus var som person?

Sortere

- 1) Hvilke to adjektiv beskriver best ditt åndelige liv? Hva ville vært annerledes om du var full av nåde og kraft?
- 2) Hva skal til for at det blir flere disipler i Oslo?

8 Samme dag brøt det løs en kraftig forfølgelse mot menigheten i Jerusalem. Alle unntatt apostlene ble spredt omkring i Judea og Samaria. ² Noen fromme menn begravde Stefanus og holdt en stor dødsklage over ham. ³ Men Saulus fór hardt fram mot menigheten. Han trengte seg inn i hjemmene og slepte ut både menn og kvinner og fikk dem kastet i fengsel.

⁴ De som var spredt omkring, dro rundt og forkynte Ordet. ⁵ Filip kom ned til hovedstaden i Samaria, og der forkynte han Kristus. ⁶ Og alle som en fulgte oppmerksomt med når de hørte Filip tale og så de tegnene han gjorde. ⁷ For mange hadde urene ånder som fór ut av dem med høye skrik, og mange lamme og halte ble helbredet. ⁸ Det ble stor glede der i byen.

⁹ En mann ved navn Simon holdt til i byen. Han drev med trolldom så folket i Samaria var helt overveldet. Han påsto at han var noe stort. ¹⁰ Alle var opptatt av ham, og både små og store sa: «Han er Guds kraft, den som kalles Den store.» ¹¹ De sluttet opp om ham fordi han i lang tid hadde overveldet dem med trolldomskunstene sine. ¹² Men da de fikk tiltro til Filip, som forkynte evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn, lot de seg døpe, både menn og kvinner. ¹³ Simon selv kom også til tro, og da han var blitt døpt, holdt han seg stadig til Filip og var overveldet av de tegn og mektige gjerninger han så.

¹⁴ Apostlene i Jerusalem fikk nå høre at Samaria hadde tatt imot Guds ord, og de sendte Peter og Johannes dit ned. ¹⁵ De kom ned og ba for dem, slik at de skulle få Den hellige ånd. ¹⁶ For Ånden var ennå ikke kommet over noen av dem, de var bare døpt til Herren Jesu navn. ¹⁷ Nå la de hendene på dem, og de fikk Den hellige ånd.

¹⁸ Men da Simon så at Ånden ble gitt ved at apostlene la hendene på dem, tilbød han dem penger ¹⁹ og sa: «Gi meg også en slik makt, så den jeg legger hendene på, kan få Den hellige ånd!» ²⁰ Men Peter sa til ham: «Måtte pengene dine gå til grunne sammen med deg, du som tror at du kan kjøpe Guds gave for penger! ²¹ Du har ingen arvelodd eller del i dette, for ditt hjerte er ikke oppriktig mot Gud. ²² Omvend deg fra denne ondskapen din, og be til Herren, så kanskje han vil tilgi deg det du tenker i hjertet. ²³ For jeg ser at du er full av bitter galle og

lenket til ondskap.» ²⁴ Da sa Simon: «Dere må be til Herren for meg, så jeg ikke skal bli rammet av det dere har sagt.»

²⁵ Etter at de hadde vitnet og talt Herrens ord, vendte de tilbake til Jerusalem, og underveis forkynte de evangeliet i mange av landsbyene i Samaria.

²⁶ En engel fra Herren talte til Filip og sa: «Gjør deg klar og dra sørover på veien fra Jerusalem til Gaza.» Dette er en øde strekning.

²⁷ Filip gjorde seg i stand og dro av sted. Han fikk se en etiopisk hoffmann, en høy embetsmann som hadde tilsyn med skattkammeret hos Kandake, dronningen i Etiopia. Han hadde vært i Jerusalem for å tilbe. ²⁸ Nå var han på vei hjem og satt i vognen sin og leste fra profeten Jesaja. ²⁹ Da sa Ånden til Filip: «Gå bort til vognen og hold deg tett opptil den.» ³⁰ Filip sprang bort, og da han hørte at han leste fra profeten Jesaja, spurte han: «Forstår du det du leser?» ³¹ «Hvordan skal jeg kunne forstå», sa han, «når ingen forklarer det for meg?» Så ba han Filip komme opp i vognen og sette seg ved siden av ham.

³² Det stykket i Skriften han holdt på å lese, var dette:

*Lik en sau som føres bort for å slaktes,
lik et lam som tier når det klippes,
åpnet han ikke sin munn.*

³³ *Da han var fornedret,
ble dommen over ham opphevet.
Hvem kan fortelle om hans ætt?
For hans liv er tatt bort fra jorden.*

³⁴ Hoffmannen sa da til Filip: «Si meg, hvem er det profeten taler om her? Er det om seg selv eller om en annen?» ³⁵ Da tok Filip til orde. Han begynte med dette skriftstedet og forkynte evangeliet om Jesus for ham. ³⁶ Mens de kjørte langs veien, kom de til et sted hvor det var vann, og hoffmannen sa: «Se, her er vann. Hva er til hinder for at jeg blir døpt?» ³⁷ *Filip svarte: «Hvis du tror av hele ditt hjerte, kan det skje.» Da sa han: «Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn.» ³⁸ Så lot >

han vognen stanse, og de steg ned i vannet, både Filip og hoffmannen, og Filip døpte ham. ³⁹ Da de steg opp av vannet, rykket Herrens Ånd Filip bort, og hoffmannen så ham ikke lenger. Han fortsatte lykkelig videre på sin vei. ⁴⁰ Men Filip viste seg senere i Asjdod, og han forkynte evangeliet i alle byene han reiste gjennom, helt fram til Cæsarea.

Notater

Åpne

1) Har du opplevd at noen har vendt seg mot deg som følge av din tro? Eller hvordan ville du reagert?

Grave

1) Hva hadde Simon og Filip til felles?
 2) Hva tror du menes med: "for Ånden var enda ikke kommet over noen av dem"?
 3) Hvordan ryddet Gud vei for sitt budskap? Hvordan er forholdet mellom gudommelig handling og menneskelig initiativ i historien om hoffmannen?

Sortere

1) Det var som følge av at disiplene ble spredt at Ordet nådde nye folkeslag. Hva kan det lære oss som kirke?
 2) Hvordan kan det ha seg at det er i forfølgelsene det virker til at kirken virkelig er Kirke?

9 Saulus raste fremdeles mot Herrens disipler og truet dem på livet. Han gikk til øverstepresten ² og ba om brev til synagogene i Damaskus for å kunne finne dem som hørte til Veien, både menn og kvinner, og føre dem i lenker til Jerusalem. ³ Underveis, da han nærmet seg Damaskus, strålte plutselig et lys fra himmelen omkring ham. ⁴ Han falt til jorden og hørte en stemme som sa: «Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?» ⁵ «Hvem er du, Herre?» spurte Saul. Og svaret lød: «Jeg er Jesus, han som du forfølger. ⁶ Men reis deg nå og gå inn i byen. Der vil noen si deg hva du skal gjøre.» ⁷ Mennene som fulgte ham, sto målløse; de hørte stemmen, men så ingen. ⁸ Saulus reiste seg og åpnet øynene, men han kunne ikke se. Så de tok ham i hånden og leide ham inn til Damaskus. ⁹ I tre dager var han uten syn, og han verken spiste eller drakk.

¹⁰ I Damaskus bodde en disippel som het Ananias. I et syn sa Herren til ham: «Ananias!» Han svarte: «Her er jeg, Herre.» ¹¹ Og Herren sa: «Gå bort i den gaten som kalles Den rette, og i huset til Judas skal du spørre etter Saulus fra Tarsos. For se, han ber. ¹² Og han har hatt et syn og sett en mann som heter Ananias komme og legge hendene på ham, så han får synet igjen.» ¹³ Men Ananias svarte: «Herre, jeg har hørt mange fortelle om denne mannen og alt det onde han har gjort mot dine hellige i Jerusalem. ¹⁴ Og nå er han her med fullmakt fra overprestene for å legge i lenker alle som påkaller ditt navn.» ¹⁵ Men Herren sa til ham: «Gå! For jeg har utvalgt ham som mitt redskap til å bære mitt navn fram for hedningfolk og konger og for Israels folk. ¹⁶ Og jeg skal vise ham alt han må lide for mitt navns skyld.» ¹⁷ Da gikk Ananias, og han kom inn i huset, la hendene på ham og sa: «Saul, min bror! Herren selv, Jesus som viste seg for deg på veien hit, han har sendt meg for at du skal få synet igjen og bli fylt av Den hellige ånd.» ¹⁸ Straks var det som om skjell falt fra øynene hans, og han kunne se. Han sto opp og ble døpt. ¹⁹ Så spiste han og kom til krefter.

Han ble noen dager hos disiplene i Damaskus, ²⁰ hvor han straks forkynte Jesus i synagogene og sa: «Han er Guds Sønn.» ²¹ Alle som hørte på, ble forundret og sa: «Er ikke dette han som i Jerusalem ville utrydde alle som påkaller dette navnet? Kom han ikke hit for å føre

dem i lenker til overprestene?» ²² Men Saulus fikk stadig større kraft, og jødene i Damaskus ble svar skyldig da han viste klart at Jesus er Messias. ²³ En god stund senere la jødene planer om å drepe ham. ²⁴ Saulus fikk høre om denne sammensvergelsen. Døgnet rundt holdt de vakt, også ved byportene, for å få ham drept, ²⁵ men disiplene hans fikk ham ut om natten; de firte ham ned langs muren i en kurv.

²⁶ Da han kom til Jerusalem, forsøkte han å komme inn blant disiplene. Men alle var redd ham og trodde ikke han var noen disippel. ²⁷ Barnabas tok ham da med seg til apostlene. Han fortalte dem hvordan Saulus på veien hadde sett Herren, som hadde talt til ham, og hvordan han i Damaskus hadde forkynt frimodig i Jesu navn. ²⁸ Etter dette gikk han inn og ut hos dem i Jerusalem og forkynte fritt og åpent i Herrens navn. ²⁹ Han talte og diskuterte med de gresktalende jødene, men de forsøkte å få ham drept. ³⁰ Da brødrene fikk vite det, brakte de ham til Cæsarea og sendte ham videre til Tarsos.

³¹ Kirken hadde nå fred over hele Judea og Galilea og Samaria. Den ble bygd opp og levde i ærefrykt for Herren, og den vokste, styrket av Den hellige ånd.

Åpne

- 1) Hvis du måtte velge mellom å være døv eller blind, hva ville du valgt?
- 2) Hvis du var Ananias, ville du gjort som Gud ba om?

Grave

- 1) De første kristne ble kalt de som tilhørte Veien? Hva forteller det deg om dem – og hva forteller det om oss?
- 2) Beskriv hva som skjedde i vers 3-9, om du var en av Sauls' kompanjonger.
- 3) Hva tror du Saul tenkte disse tre dagene han var uten syn?

Sortere

- 1) Hvordan får Gud din oppmerksomhet?
- 2) Kjenner du et menneske du tenker at umulig kan bli troende? Hvordan utfordrer denne historien disse tankene?
- 3) Hvordan har Jesus forandret ditt liv? Hvordan ville det vært uten Ham?

10 I Cæsarea bodde en mann ved navn Kornelius, som var offiser ved Den italiske bataljon. ² Han var en from mann, og både han og hele hans hus hørte til dem som fryktet Gud. Han ga ofte gaver til de fattige blant jødene og ba stadig til Gud.

³ En dag ved den niende time hadde han et syn. Han så tydelig en Guds engel som kom inn til ham og sa: «Kornelius!» ⁴ Kornelius stirret på ham og sa forferdet: «Hva vil du, herre?» Engelen svarte ham: «Dine bønner og gaver til de fattige har steget opp til Gud, så han er blitt minnet om deg. ⁵ Nå skal du sende noen menn til Jaffa for å hente en mann ved navn Simon med tilnavnet Peter. ⁶ Han er gjest hos garveren Simon, som bor i et hus nede ved sjøen.» ⁷ Da engelen som talte til ham, var borte, tilkalte Kornelius to tjenere og en from soldat fra livvakten sin. ⁸ Han forklarte dem saken og sendte dem av sted til Jaffa.

⁹ Dagen etter, mens de var underveis og nærmet seg Jaffa, gikk Peter opp på taket for å be; det var ved den sjettede time. ¹⁰ Han ble sulten og ville spise. Mens de holdt på å lage maten, kom han i ekstase. ¹¹ Han så at himmelen hadde åpnet seg, og at noe dalte ned; det så ut som en stor duk som ble firt ned mot jorden etter de fire hjørnene. ¹² I den var alle slags firbeinte dyr og krypdyr som lever på jorden, og alle slags fugler under himmelen. ¹³ Og en stemme sa til ham: «Stå opp, Peter, slakt og spis!» ¹⁴ Men Peter svarte: «Det kan jeg ikke, Herre! For jeg har aldri spist noe vanhellig og urent.» ¹⁵ For andre gang talte stemmen til ham: «Det som Gud har sagt er rent, må ikke du kalle urent.» ¹⁶ Dette hendte tre ganger, og så ble duken tatt opp til himmelen igjen.

¹⁷ Mens Peter ennå var i villrede om hva dette synet skulle bety, kom utsendingene fra Kornelius. De hadde spurt seg fram til Simons hus og sto nå foran porten. ¹⁸ De ropte inn og spurte om Simon med tilnavnet Peter var gjest der. ¹⁹ Peter tenkte fremdeles på synet da Ånden sa til ham: «Her er tre menn som spør etter deg. ²⁰ Skynd deg og gå ned; du skal følge med dem uten å nøle, for jeg har sendt dem.» ²¹ Peter gikk ned til mennene og sa: «Det er meg dere spør etter. Hvorfor er dere kommet hit?» ²² De svarte: «Vi er sendt av offiseren Kornelius, en rettskaffen og gudfryktig mann som hele det jødiske folk har bare godt å si om. Han har fått et budskap fra en hellig engel som sa at han

skulle hente deg hjem til seg og høre hva du har å si.» ²³ Så ba Peter dem inn og lot dem bo der som gjester.

Neste dag ga han seg i vei sammen med dem, og noen av brødrene fra Jaffa fulgte med. ²⁴ Dagen etter nådde de Cæsarea. Kornelius ventet dem og hadde bedt sammen sine slektninger og nærmeste venner. ²⁵ Da Peter skulle gå inn, kom Kornelius og møtte ham, kastet seg ned foran føttene hans og tilba ham. ²⁶ Men Peter reiste ham opp og sa: «Reis deg, jeg er også bare et menneske.» ²⁷ Peter snakket med ham mens de gikk inn, og han så at mange mennesker hadde kommet sammen. ²⁸ Han sa til dem: «Dere vet at det ikke er tillatt for en jøde å omgås eller besøke noen fra et annet folk. Men Gud har vist meg at jeg ikke skal kalle noe menneske vanhellig eller urent. ²⁹ Derfor kom jeg da jeg ble budsendt, uten å gjøre innvendinger. Men nå spør jeg: Hvorfor har dere sendt bud på meg?» ³⁰ Kornelius sa da: «På denne tiden for tre dager siden, altså ved den niende time, var jeg hjemme og ba. Med ett sto en mann i lysende klær foran meg ³¹ og sa: 'Kornelius, Gud har hørt din bønn og er blitt minnet om dine gaver til de fattige. ³² Send bud til Jaffa og be Simon med tilnavnet Peter komme hit. Han er gjest hos garveren Simon, som bor nede ved sjøen.' ³³ Med en gang sendte jeg bud etter deg, og det var godt at du kom. Nå er vi alle samlet for Guds ansikt og vil høre alt som Herren har pålagt deg å si.»

³⁴ Da tok Peter til orde og sa: «Nå forstår jeg virkelig at Gud ikke gjør forskjell på folk, ³⁵ men at han fra alle folkeslag tar imot hver den som frykter ham og gjør det som er rett. ³⁶ Dere kjenner det ordet han sendte til Israels folk: det gode budskapet om fred ved Jesus Kristus, han som er Herre over alle. ³⁷ Dere vet om det som begynte i Galilea etter at Johannes hadde forkynt sin dåp, og som siden spredte seg over hele Judea: ³⁸ Jesus fra Nasaret ble salvet av Gud med Hellig Ånd og kraft, og han gikk omkring overalt og gjorde vel og helbredet alle som var underkuet av djevelen, for Gud var med ham. ³⁹ Og vi er vitner om alt han gjorde rundt omkring i jødernes land og i Jerusalem, han som de hengte på et tre og drepte. ⁴⁰ Gud reiste ham opp på den tredje dagen og lot ham tre synlig fram, ⁴¹ ikke for hele folket, men for de vitnene Gud på forhånd hadde utvalgt, for oss som spiste og drakk sammen >

med ham etter at han var stått opp fra de døde. ⁴² Og han påla oss at vi skulle forkynne for folket og vitne at han er den som Gud har satt til dommer over levende og døde. ⁴³ Om ham vitner alle profetene og sier at alle som tror på ham, skal få tilgivelse for syndene ved hans navn.»

⁴⁴ Mens Peter fremdeles talte, kom Den hellige ånd over alle som hørte Ordet. ⁴⁵ De troende av jødisk ætt som var kommet dit sammen med Peter, ble forskrekket over at Den hellige ånds gave også ble øst ut over hedningene. ⁴⁶ For de hørte dem tale i tunger og lovprise Gud. Da sa Peter: ⁴⁷ «Disse har fått Den hellige ånd slik som vi. Kan noen da nekte dem vannet og hindre at de blir døpt?» ⁴⁸ Så bød han at de skulle døpes i Jesu Kristi navn. Etterpå ba de ham bli hos dem noen dager.

Notater

Åpne

- 1) Hva er det du ikke liker å spise?
Evt. som barn?
- 2) Hva tror du Kornelius sine tre ut-sendinger tenkte hele veien til Jaffa?

Grave

- 1) Les 3. Mosebok 11;4-7, 13-19, 29-30. Hvordan tror du Peter hadde det da han ble fortalt å spise disse dyrene?
- 2) Hva er hovedpoenget i Peters tale?

Sortere

- 1) Hvordan forholder du deg til unådde folkeslag?
- 2) Hvis vi bruker denne historien, hvordan vil du svare på spørsmålet; Kan mennesker som aldri har hørt evangeliet bli frelst? Hva ja; hvorfor sendte Gud Peter til Kornelius? Hvis nei; hvordan vil du forklare vers 34-35?

13 I menigheten i Antiokia var det noen profeter og lærere: Barnabas og Simeon med tilnavnet Niger, Lukius fra Kyrène, Manaen, pleiebror til landsfyrsten Herodes, og dessuten Saulus. ² En gang mens de feiret gudstjeneste for Herren og fastet, sa Den hellige ånd: «Ta ut Barnabas og Saulus for meg, så de kan gå til den oppgaven jeg har kalt dem til.» ³ Etter faste og bønn la de hendene på dem og lot dem reise.

⁴ Disse to, som altså var blitt sendt ut av Den hellige ånd, dro til Selevkia og seilte derfra til Kypros. ⁵ De kom til Salamis, hvor de forkynte Guds ord i jødernes synagoger. Også Johannes var med dem som medhjelper. ⁶ De dro tvers over øya helt til Pafos. Der støtte de på en jødisk trollmann og falsk profet som het Barjesus. ⁷ Han holdt til hos guvernøren Sergius Paulus, som var en forstandig mann. Han ba Barnabas og Saulus til seg fordi han ønsket å høre Guds ord. ⁸ Men Elymas – trollmannen, som navnet hans betyr – motarbeidet dem og forsøkte å få guvernøren bort fra troen. ⁹ Da ble Saulus, som også het Paulus, fylt av Den hellige ånd. Han så trollmannen rett inn i øynene ¹⁰ og sa: «Du djevelens sønn, full av all slags svik og ondskap, en fiende av alt som er rett, skal du aldri holde opp med å gjøre Herrens rette veier krokete? ¹¹ Se, nå legger Herren sin hånd på deg: Du skal være blind en tid og ikke se solen.» Straks falt det skodde og mørke over ham, og han famlet omkring og lette etter noen som kunne leie ham. ¹² Da guvernøren så det som skjedde, ble han helt overveldet av Herrens lære og kom til tro.

¹³ Paulus og følget hans seilte fra Pafos og kom til Perge i Pamfylia. Der forlot Johannes dem og reiste tilbake til Jerusalem. ¹⁴ De andre dro videre fra Perge og kom til Antiokia ved Pisidia. På sabbatsdagen gikk de inn og satte seg i synagogen. ¹⁵ Etter tekstlesningen fra loven og profetene sendte synagogeforstanderne bud ned til dem: «Brødre, har dere et ord til oppbyggelse for folket, så tal!» ¹⁶ Paulus reiste seg, ga et tegn med hånden og sa:

«Israelittiske menn og dere andre som frykter Gud, hør på meg! ¹⁷ Han som er Gud for vårt folk Israel, utvalgte våre fedre. Han gjorde dem til et stort folk da de levde som innflyttere i Egypt, og med løftet

arm førte han dem ut derfra. ¹⁸ I omkring førti år bar han over med dem i ørkenen. ¹⁹ Han utryddet sju folk i Kanaan og lot dem overta landet deres. ²⁰ Det gikk omtrent 450 år. Deretter ga han dem dommere, helt til profeten Samuel. ²¹ Så ba de om en konge, og Gud ga dem Saul, sønn av Kisj, en mann av Benjamins stamme, og han var konge i førti år. ²² Gud avsatte ham og oppreiste David til konge over dem. Han fikk dette vitnesbyrdet av Gud: «Jeg har funnet David, Isais sønn, en mann etter mitt hjerte, en som skal utføre alt det jeg vil.» ²³ Av hans etterkommere lot Gud en frelser for Israel stå fram, slik han hadde lovet, og det er Jesus. ²⁴ Før han trådte fram, hadde Johannes forkynt omvendelse og dåp for hele Israels folk. ²⁵ Da Johannes fullførte sitt livsløp, sa han: 'Jeg er ikke den dere tror jeg er. Men etter meg kommer det en som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for.'

²⁶ Brødre, dere som er av Abrahams ætt, og dere andre blant oss som frykter Gud! Det er til oss ordet om denne frelsen er blitt sendt. ²⁷ For verken de som bor i Jerusalem eller lederne deres forsto hvem han var. De dømte ham og oppfylte dermed profetordene som blir lest opp hver sabbat. ²⁸ De kunne ikke finne noe grunnlag for dødsdom, men likevel ba de Pilatus om å henrette ham. ²⁹ Og da de hadde fullført alt som står skrevet om ham, tok de ham ned fra treet og la ham i en grav. ³⁰ Men Gud reiste ham opp fra de døde, ³¹ og han viste seg i mange dager for dem som hadde fulgt ham fra Galilea opp til Jerusalem. De er nå hans vitner for folket. ³² Og nå forkynter vi det gode budskapet for dere, at det løftet som ble gitt til fedrene, ³³ det har Gud oppfylt for oss som er barna deres, da han reiste opp Jesus. Slik står det også skrevet i andre salme:

*Du er min Sønn,
jeg har født deg i dag.*

Åpne

- 1) Hvordan hadde du det da du flyttet hjemmefra første gang?
- 2) Hvordan visste Barnabas og Paulus hvor de skulle dra?

Grave

- 1) Hvorfor tror du Johannes forlot dem? Hvilke konsekvenser fikk det for Johannes og Barnabas senere (se Apg 15;36-41)?
- 2) Sammenlign vers 5 og vers 15. Hvorfor brukte de denne strategien når de ankom et nytt sted?

Sortere

- 1) På hvilken måte kan Gud tale så tydelig i en gudstjeneste (vers 2)? Skjer det i dag?
- 2) Med hvilke personer er du mest komfortabel med å snakke om Gud? Hvorfor?
- 3) Hvilket forhold har du til den store fortellingen (GT+NT)?

18 Det kom noen ned fra Judea og begynte å undervise brødrene: «Hvis dere ikke følger den skikken vi har fra Moses, og lar dere omskjære, kan dere ikke bli frelst.»² Dette førte til konflikt og et heftig ordskifte mellom dem og Paulus og Barnabas. Da besluttet de at Paulus og Barnabas og noen av de andre skulle reise opp til Jerusalem og legge stridsspørsmålet fram for apostlene og de eldste.

³ Menigheten sendte dem av sted, og de reiste gjennom Fønikia og Samaria. Til stor glede for alle søsknene som var der, fortalte de hvordan hedningene hadde vendt om.

⁴ Da de var kommet fram til Jerusalem, ble de mottatt av menigheten, apostlene og de eldste, og de fortalte dem om alt det Gud hadde gjort gjennom dem. ⁵ Men noen fra fariseerpartiet som hadde kommet til tro, sto fram og hevdet: «De må omskjæres og pålegges å holde Moseloven.»⁶ Så kom apostlene og de eldste sammen for å drøfte saken. ⁷ Etter et hardt ordskifte reiste Peter seg og sa til dem: «Brødre, dere vet at Gud for lenge siden utvalgte meg blant dere, så hedningene skulle få høre evangeliets ord av min munn og komme til tro. ⁸ Og Gud, som kjenner menneskets hjerte, ga dem sitt vitnemål ved at de fikk Den hellige ånd slik som vi. ⁹ Han gjorde ingen forskjell på oss og dem, for ved troen renses hjertene deres. ¹⁰ Hvorfor utfordrer dere da Gud og legger på disiplenes nakke et åk som verken våre fedre eller vi har maktet å bære? ¹¹ Nei, vi tror at vi blir frelst av Herren Jesu nåde, vi på samme måte som de.»¹² Da ble hele forsamlingen stille, og de hørte på Barnabas og Paulus, som fortalte om alle de tegn og under Gud hadde gjort blant hedningene gjennom dem.

¹³ Da de var ferdige med å tale, grep Jakob ordet og sa: «Brødre, hør på meg! ¹⁴ Simeon har forklart hvordan Gud for lenge siden sørget for å vinne seg et folk av hedninger for sitt navn. ¹⁵ Og dette stemmer med profetenes ord, slik det står skrevet:

¹⁶ Deretter vil jeg komme tilbake
og gjenreise Davids falne hytte.

Det som er revet ned, skal jeg bygge opp,
jeg reiser det på ny,

¹⁷ for at resten av menneskene skal søke Herren,

alle folkeslag som navnet mitt er nevnt over.

Så sier Herren, han som gjør dette

¹⁸ kjent fra evighet av.

¹⁹ Derfor mener jeg at vi ikke skal lage vanskeligheter for de hedningene som vender om til Gud. ²⁰ Men vi skal skrive til dem at de skal holde seg borte fra det som er gjort urent ved avgudsdyrkelse, og fra hor, fra kjøtt av kvalte dyr og fra blod. ²¹ For Moses har fra uminnelige tider hatt noen som forkynner ham i alle byer, og han blir opplest i synagogene hver sabbat.»

²² Da vedtok apostlene og de eldste, sammen med hele menigheten, å utpeke noen menn som skulle sendes til Antiokia sammen med Paulus og Barnabas. Det ble Judas, også kalt Barsabbas, og Silas, to ledende menn blant brødrene. ²³ Med dem sendte de følgende brev:

«Apostlene og de eldste, brødrene deres, hilser de søsknene som er av hedensk ætt i Antiokia, Syria og Kilikia. ²⁴ Vi har fått høre at noen fra oss har forvirret dere med sine ord og gjort dere urolige. Men vi har ikke gitt dem noe oppdrag. ²⁵ Derfor ble vi enige om å velge noen menn som vi sender sammen med våre kjære brødre Barnabas og Paulus. ²⁶ Disse to har våget livet for vår Herre Jesu Kristi navn. ²⁷ Vi sender altså Judas og Silas, som skal fortelle det samme muntlig. ²⁸ Den hellige ånd og vi har besluttet ikke å legge noen annen byrde på dere enn disse helt nødvendige tingene, ²⁹ at dere holder dere borte fra kjøtt som er ofret til avgudene, fra blod, fra kjøtt av kvalte dyr og fra hor. Om dere passer dere for slikt, vil det gå dere godt. Lev vell!»

³⁰ Så ble de sendt ut, og de kom ned til Antiokia. Der samlet de alle og overbrakte brevet. ³¹ Da det var blitt lest opp, gledet alle seg over den trøsten det ga. ³² Judas og Silas, som selv var profeter, talte lenge til søsknene der og oppmuntret og styrket dem. ³³ De ble der en tid, og med ønske om fred lot søsknene dem reise tilbake til dem som hadde sendt dem. ³⁴ *Men Silas fant at han burde bli der.* ³⁵ Paulus og Barnabas ble en tid i Antiokia, der de underviste og forkynte Herrens ord sammen med mange andre.

³⁶ Etter en tid sa Paulus til Barnabas: «La oss dra tilbake og besøke våre søsken i alle de byene hvor vi har forkynt Herrens ord, for å se >

hvordan det går med dem.»³⁷ Barnabas ønsket å ta med seg Johannes med tilnavnet Markus.³⁸ Men Paulus var bestemt på at ham skulle de ikke ta med, han som hadde forlatt dem i Pamfylia og ikke gått med dem i arbeidet der.³⁹ Det ble en så bitter strid mellom dem at de skilte lag. Barnabas tok med seg Markus og seilte til Kypros,⁴⁰ mens Paulus valgte å ta med Silas. Så dro han av sted etter at brødrene hadde overgitt ham til Herrens nåde.⁴¹ Han la veien gjennom Syria og Kilikia og styrket menighetene der.

Notater

Åpne

- 1) Hva skulle til for å være en del av "gjengen" på din videregående skole? Hva skal til for å være en del av fellesskapet rundt deg nå?
- 2) Hvordan løser dere kontroverser i din familie/vennegjeng?
- 3) Hvordan ser du på kristne som tilhører andre trossamfunn enn ditt eget?

Grave

- 1) Hvilke andre ting kan disse fra fari-seerpartiet ha hevdet at hedningene måtte gjøre (se Mark 2;16, 18, 24)? Hvorfor tror du disse tingene var viktige for de strenge jødekristne?

- 2) Hvordan ville vår kirke vært annerledes om disse i vers 5 hadde vunnet frem?

Sortere

- 1) Hvordan tror du de ble enige om hvem de skulle utpeke som sendebud? Har vi noe å lære i forhold til våre kirkelige prosesser?
- 2) Hva har vi å lære i forhold til å løse uoverensstemmelser mellom kristne?
- 3) Hvilke skillelinjer mellom mennesker finnes i Storsalen/Kirken i Norge? Er de sunne/usunne?

16 Han kom da også fram til Derbe og Lystra. Der var det en disippel som het Timoteus. Han var sønn av en troende jødisk kvinne, og faren var greker. ² Søskenene i Lystra og Ikonium hadde bare godt å si om ham. ³ Paulus ønsket å ha ham med seg på reisen, og han omskar ham av hensyn til de jødene som bodde i disse traktene. Alle visste nemlig at faren hans var greker. ⁴ De reiste så fra by til by og overleverte de forskriftene som apostlene og de eldste i Jerusalem hadde vedtatt, med påbud om at de skulle følge dem. ⁵ Slik ble menighetene styrket i troen og vokste i tall for hver dag.

⁶ Den hellige ånd hindret dem i å forkynne Ordet i Asia; derfor fortsatte de gjennom det frygiske og galatiske området. ⁷ Da de var kommet nesten til Mysia, prøvde de å dra videre til Bitynia, men Jesu Ånd ga dem ikke lov. ⁸ De dro da gjennom Mysia og kom ned til Troas. ⁹ Om natten hadde Paulus et syn. Han så en makedoner som sto og kalte på ham og ba: «Kom over til Makedonia og hjelp oss!» ¹⁰ Da han hadde hatt dette synet, forsøkte vi straks å komme til Makedonia, for vi skjønnte at Gud hadde kalt oss til å forkynne evangeliet der.

¹¹ Vi stakk til sjøs i Troas med kurs for Samotrake og kom dagen etter til Neapolis. ¹² Derfra bar det videre til Filippi, en by som ligger i det første distriktet i Makedonia og er romersk koloni. I denne byen ble vi noen dager. ¹³ På sabbatsdagen gikk vi utenfor byporten, til en elv hvor vi mente det var et bønnested. Der satte vi oss ned og talte til kvinnene som var samlet. ¹⁴ Blant tilhørerne var det en kvinne fra Tyatira som het Lydia. Hun handlet med purpurtøy og hørte til dem som dyrket Gud. Herren åpnet hennes hjerte så hun tok til seg det Paulus sa. ¹⁵ Sammen med alle i sitt hus ble hun døpt, og hun ba oss: «Kom og bo i hjemmet mitt, så sant dere mener at jeg tror på Herren.» Og hun overtalte oss til det.

¹⁶ En gang vi var på vei til bønnestedet, møtte vi en slavekvinne som hadde en spådomsånd i seg. De som eide henne, tjente gode penger på spådomskunstene hennes. ¹⁷ Hun fulgte etter Paulus og oss mens hun ropte og skrek: «Disse folkene er tjenere for Gud, Den høyeste, og de forkynner dere veien til frelse.» ¹⁸ Dette gjentok seg flere dager. Da ble Paulus sint, snudde seg og sa til ånden: «Jeg befaler deg i Jesu Kristi

navn: Far ut av henne!» Og den forlot henne på timen. ¹⁹ Da herrerne hennes forsto at det ikke var mer fortjeneste å håpe på, grep de Paulus og Silas og trakk dem med seg til myndighetene på torget. ²⁰ De førte dem fram for byens romerske dommere og sa: «Disse mennene lager bråk i byen vår. De er jøder, ²¹ og de forkynner skikker vi ikke har lov til å godta eller følge, vi som er romerske borgere.» ²² Folkemengden deltok også i angrepene på dem, og dommerne fikk klærne revet av dem og befalte at de skulle piskes. ²³ De fikk mange slag og ble satt i fengsel, og fangevokteren fikk ordre om å vokte dem godt. ²⁴ Da han hadde fått denne ordren, kastet han dem i det innerste fangehullet og låste føttene deres fast i blokken.

²⁵ Ved midnattstider holdt Paulus og Silas bønn og sang lovsanger til Gud, og fangene lyttet til dem. ²⁶ Plutselig kom det et kraftig jordskjelv, så grunnmuren i fengselet ristet. Straks sprang alle dørene opp, og lenkene løsnet av alle fangene. ²⁷ Fangevokteren fór opp av søvnen og så at fengselsdørene sto åpne. Han grep et sverd og ville drepe seg fordi han trodde fangene var rømt. ²⁸ Men av all sin kraft ropte Paulus til ham: «Ikke gjør deg selv noe vondt! Vi er her alle sammen.» ²⁹ Fangevokteren ba om å få lys, løp inn og falt skjelvende ned for Paulus og Silas. ³⁰ Så førte han dem utenfor og sa: «Hva skal jeg gjøre, gode herrer, for å bli frelst?» ³¹ De svarte: «Tro på Herren Jesus, så skal du og alle i ditt hus bli frelst.» ³² Og de forkynte Herrens ord for ham og alle i hans hus. ³³ I denne sene nattetimen tok han dem med seg og vasket sårene deres, og han ble straks døpt med alle sine. ³⁴ Så tok han dem hjem og ga dem mat, og han gledet seg sammen med hele sitt hus over å ha fått troen på Gud.

³⁵ Da det var blitt dag, sendte dommerne rettsbetjentene av sted med denne ordren: «Løslat mennene!» ³⁶ Fangevokteren meldte fra om dette til Paulus og sa: «Dommerne sender beskjed om at dere skal løslates. Kom nå ut og dra bort med fred!» ³⁷ Men Paulus svarte: «Uten lov og dom er vi blitt pisket offentlig og kastet i fengsel, enda vi er romerske borgere. Og nå skal vi altså sendes bort i all hemmelighet. Nei, takk! De får selv komme og føre oss ut.» ³⁸ Rettsbetjentene brakte dette svaret til dommerne, som ble skremt da de fikk vite at de var >

romerske borgere. ³⁹ De kom og ba om unnskyldning, fulgte dem ut av fengselet og ba dem reise fra byen.

⁴⁰ Da de var ute av fengselet, gikk de hjem til Lydia. Her traff de søsknene og satte mot i dem. Så dro de videre.

Notater

Åpne

- 1) Når du er på reise, hva skal til for at du blir motløs?
- 2) Når du er på reise, hva savner du mest hjemme?

Grave

- 1) Hva tror du menes med "at Jesu Ånd gav dem ikke lov"? Hva kan det lære oss?
- 2) Legg merke til endringen i vers 10. Hvordan relaterer dette til Lukas 1;3-4?

Sortere

- 1) Hvilke mennesker har Gud brukt for å åpne ditt hjerte for Jesus?
- 2) Hvilke mennesker bruker Gud deg ovenfor?
- 3) "Herren åpnet hjertet" til Lydia. Er det Gud alene som handler når vi får se mer av Jesus, eller er det vi som "må åpne døren" (Åp 3;20)?

Johannes åpenbaring

Dette er boka det ryktes at Luther ville kvitte seg med. Den er opphav til ville og skumle spekulasjoner. Men den er også en glemte skatt, og leses sjelden. Kanskje er den vanskelig å forstå for oss. Mange bilder er hentet fra gammeltestamentet, spesielt Jesaja og Daniel.

Selv om det er himmelske perspektiv vi får i Bibelens siste bok, så er den skrevet i en jordnær og kritisk situasjon. Romerriket var en stormakt omtrent som EU, USA og Russland til sammen. Det var avgudsdyrkelse og vold til hverdags. Til fest var det dobbelt så ille. Kristne var også forfulgt, helt nådeløst. De ville ikke tilbe keiseren.

Johannes, forfatteren, han satt selv fanget på en øy. Der fikk han treffe Jesus igjen. Nå vil han oppmuntre alle forfulgte søsken. For Jesus er sterkere enn de som forfølger, han er sterkere enn døden. Om de er kuete eller redde, så minner han om at Gud skal hamle opp med all urett en dag. Jesus kommer tilbake.

Bibelkurset i september tar tak både misforståelser og forståelse av denne gåtefulle boka. I november forkynner vi fra fire tekster i begynnelsen og slutten, om Jesus som møter oss som Lammet og som den første og den siste.

Bønn til taleserie

Verdig er du, roper de i himmelen.
De er mange, mange i kor

Verdig er du til å ta imot
Verdig er du all lov og pris og visdom
Verdig våre gledesrop, vår takk, vår ære

Jeg har ingenting å stille opp med
Jeg slutter meg til, sier meg enig

Ingen er som du

(050 fra 157 bøtter)

1⁹ Jeg, Johannes, som er deres bror og sammen med dere har del i trengslene og riket og utholdenheten i Jesus, jeg var på øya Patmos. Dit var jeg kommet på grunn av Guds ord og vitnesbyrdet om Jesus. ¹⁰ På Herrens dag kom Ånden over meg, og jeg hørte en røst bak meg, mektig som en basun. ¹¹ Røsten sa: «Det du får se, skal du skrive i en bok og sende til de sju menighetene: til Efesos, Smyrna, Pergamon, Tyatira, Sardes, Filadelfia og Laodikea.»

¹² Jeg snudde meg for å se hvem som talte til meg. Da så jeg sju lysestaker av gull, ¹³ og midt mellom lysestakene en som var lik en menneskesønn, kledd i en fotsid kjortel og med et belte av gull om brystet. ¹⁴ Hodet og håret hans var hvitt som hvit ull eller som snø, øynene var som flammende ild, ¹⁵ føttene som bronse glødet i en ovn, og røsten var som brusert av veldige vannmasser. ¹⁶ I høyre hånd holdt han sju stjerner, og fra munnen gikk det ut et skarpt, tveegget sverd. Ansiktet var som solen når den skinner i all sin kraft.

¹⁷ Da jeg så ham, falt jeg som død ned for føttene hans. Men han la sin høyre hånd på meg og sa:

«Frykt ikke! Jeg er den første og den siste ¹⁸ og den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet, og jeg har nøklene til døden og dødsriket. ¹⁹ Skriv derfor ned det du har sett, det som er nå, og det som skal komme heretter.

Notater

Åpne

- 1) Hvordan er forholdet ditt til søsken? Er det noen du kaller bror som ikke er det biologisk?
- 2) Når skrev du sist brev? Eller fikk brev?

Grave

- 1) Hva mener Johannes med Herrens dag? Er det en ukedag eller en spesiell merkedag? Er det noe annet?
- 2) "Lik en menneskesønn" skriver Johannes om den som besøker han. Hva tenker han på? Se f.eks Dan7, 13f, Mark 14,62 og Matt 8,20. Let gjerne etter flere steder i Bibelen om menneskesønn.

Sortere

- 1) Hvordan forholder du deg andre kristne? Er de søsken?
- 2) Hvordan forholder vi oss til forfulgte søsken?
- 3) Skriv dette ned, sier Jesus til Johannes. Er det noe du vil skrive ned som du har sett i denne teksten?

19⁴ De tjuefire eldste og de fire skapningene kastet seg da ned, tilba Gud som sitter på tronen, og sa:
«Amen. Halleluja!»

⁵ Og fra tronen lød det en røst:

«Pris vår Gud, alle hans tjenere,
dere som frykter ham, både små og store!»

⁶ Da var det som jeg hørte lyden av en stor skare, et brus av veldige vannmasser og et drønn av mektige tordenbrak. De ropte:

«Halleluja!

For Herren vår Gud, Den allmektige,
er blitt konge!

⁷ La oss glede oss og juble og gi ham æren!

For tiden for Lammets bryllup er kommet.

Hans brud har gjort seg i stand,

⁸ og hun har fått en drakt av skinnende rent lin.»

Linnet er de helliges rettferdige gjerninger. ⁹ Og engelen sier til meg:

«Skriv: Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid.» Og han la til: «Dette er Guds sanne ord.» ¹⁰ Jeg kastet meg ned for engelens føtter og ville tilbe ham. Men han sa til meg: «Gjør ikke det! Jeg er en tjener som du og dine søsken, de som har Jesu vitnesbyrd. Gud skal du tilbe!» Jesu vitnesbyrd er Ånden i profetordet.

Notater

Åpne

- 1) Hva er det beste bryllupet du har vært i? Hvorfor? Hva gjør et bra bryllupsmåltid?
- 2) Hva slags forhold har du til lovsang?

Grave

- 1) Hva menes med Lammets bryllup og bryllupsmåltid? Se om det finnes hjelp i Jesaja 61,10-11, Matt 22, 2 eller Luk 14,15.
- 2) Beskriv tilbedelsen og lovsangen du hører om her. Se gjerne også på Åp 4,1-11 og Jes 6,2-4.

Sortere

- 1) Hvordan opplever du advarselen som kommer i siste verset? Tilber du noe som ikke er Gud?
- 2) Hvordan kan nattverden være en forsmak på bryllupsmåltidet?

21 Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var borte, og havet fantes ikke mer. ² Og jeg så den hellige byen, det nye Jerusalem, stige ned fra himmelen, fra Gud, gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom. ³ Og jeg hørte fra tronen en høy røst som sa:

«Se, Guds bolig er hos menneskene.

Han skal bo hos dem,
og de skal være hans folk,
og Gud selv skal være hos dem.
Han skal være deres Gud.

⁴ Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne,
og døden skal ikke være mer,
heller ikke sorg eller skrik eller smerte.

For det som en gang var, er borte.»

⁵ Han som sitter på tronen, sa: «Se, jeg gjør alle ting nye.» Og han la til: «Skriv det ned, for dette er troverdige og sanne ord.» ⁶ Så sa han til meg: «Det er skjedd! Jeg er Alfa og Omega, begynnelsen og enden. Jeg vil gi den tørste å drikke av kilden med livets vann som gave.

Notater

Åpne

- 1) Hvor mange produkter, tjenester og lignende kan du komme på som kalles Alfa eller Omega?
- 2) Har du en tanke om hvordan himmelen er eller ser ut? Hvordan?

Grave

- 1) Hva fortelles om himmelen her? Hva lover Gud? Se gjerne Jes 25,8 og 3 Mos 26,11-13.
- 2) Hva mener Jesus med at han er Alfa og Omega?
- 3) Les gjerne Johannes 7:37-44 og sammenlign.

Sortere

- 1) Hvordan kan håpet om himmelen berike livet her på jorda?
- 2) Hvordan er Guds bolig blant oss i dag?

21²² Noe tempel så jeg ikke i byen, for Herren Gud, Den allmektige, og Lammet er dens tempel. ²³ Og byen trenger ikke lys fra sol eller måne, for Guds herlighet lyser over den, og Lammet er dens lys. ²⁴ Folkene skal vandre i lyset fra byen, og jordens konger skal føre sine rikdommer dit. ²⁵ Byens porter skal aldri stenges etter dagen, for natt skal det ikke være der. ²⁶ Alt det dyrebare og verdifulle folkene eier, skal de føre inn i den. ²⁷ Men noe urent skal aldri komme inn i byen, ingen som gjør motbydelige ting eller farer med løgn, bare de som er skrevet inn i livets bok hos Lammet.

Joh Åp 22:1-7

22 Engelen viste meg nå en elv med livets vann, klar som krystall. Den springer ut fra Guds og Lammets trone. ² Midt mellom byens gate og elven står livets tre, fritt til begge sider. Det bærer frukt tolv ganger og gir sin frukt hver måned. Og bladene på treet er til legedom for folkene. ³ Det skal ikke lenger finnes noen forbannelse. Guds og Lammets trone skal være i byen, og hans tjenere skal tjene ham. ⁴ De skal se hans ansikt, og de skal ha hans navn på sin panne. ⁵ Natten skal ikke være mer, og de skal ikke ha bruk for lys av lampe eller av sol, for Herren Gud skal lyse over dem. Og de skal herske som konger i all evighet.

⁶ Engelen sa til meg: «Disse ordene er troverdige og sanne. Herren, den Gud som gir profetene sin Ånd, har sendt sin engel for å vise sine tjenere det som snart skal skje. ⁷ Og se, jeg kommer snart. Salig er den som tar vare på de profetiske ordene i denne boken.»

Notater

Åpne

- 1) Hvor fort tenker du folk mener når de sier de kommer snart?
- 2) Har du vært i noe tempel? Hvordan var det?

Grave

- 1) Hva menes med livets vann? Les om vannet Jesus snakker om i Joh 4:6-15. Hva opplever du likt og ulikt i de to fortellingene?
- 2) Beskrivelsen av det nye Jerusalem har mye til felles med Jes 60. Se f.eks v 1-3, 11-12 og 19-20. Hva sier denne teksten fra Åpenbaringen om himmelen og livet på jorda?

Sortere

- 1) Tenk på det som står i vers 4. Ønsker du å se Guds ansikt?
- 2) Er det noe du vil skrive ned og huske fra disse ordene?

Storsalen Menighet © 2015

Dette er første gang vi lager et slikt felles opplegg for forkynnelsen, småfellesskap og personlig andaktsliv. Kom gjerne med tilbakemeldinger. Send email til mariab@storsalen.no og skriv *Bibelsingel* i emnefeltet.

Oversettelse - Bibelselskapet 2011

Design - www.minsk.no

Papir Innmat - Scandia Natural 110g

Omslag - Colorit Polar Green 250g

Kolofon

